

KURJER LITIEWSKI

w WILNIE dnia 2. Czerwca V. S. ROKU 1809.

S. PETERSBURG V. S. d. 20 maja. Minister wojenny Plenipotentowi Grodzieńskich żydówek Chaimowey i Sromowey Leyzerowiczowi proszącemu o nadgodę za dostarczony r. 1808 prowiant do tulskiego m. p. odpowiada: że te pieniądze już iemu oddane podług doniesienia GM. Komneno—Cudzoziemcowi Levi proszącemu o prędkie rozsądzenie iego sprawy z obywatelem Ogińskim o czer: zł: 2000 w Sądzie GH: Wileń: departamentu wremiennego będącey, donosi Minister sprawiedliwości X. Łopuchin, że iak po wszystkich sądownictwach rozbierają się dzieła z porządku, tak i iego pod numerem 13 będące w swoim czasie z kolei skończone będzie—Grodzieńskiemu obywatelowi Maietowi proszącemu o zatrzymanie wyprzedaży iego majątku za niespełnienie kontraktu, oraz o wystaranie się u J. J. Mości o swobodę, póki iego pretensye do skarbu nie będą zaspokoione, odpowiada się, że z wiadomości danej przez ministra sił lądowych odkrywając się, iako on Maiet, zawarłszy r. 1808 umowę z Kommissją wileń: dobrowolnie na dostarczenie do magazynu grodzień: mąki i krup, i wziwszy na to z gury 18000 r, niedostarczył na termin, ani też po terminie, owszem wyjechał do Memla, iako zatym postanowiono sprzedać przez licytacyą iego majątek w zakład skarbowi oddany; co zaś do pretensyi iego o 40000 r. za dostarczenie do szpitalu stenburskiego; gdy niedowodzi się niczym oprócz iego własnego doniesienia; z tych więc przyczyn prośba Mayeta bez względu zostawia się—Naczelnikami dywizyi 16 i 25 będą GLL: Zas i Rtszew.

WIEDEN d. 17 maja. Francuzi d. 9 maja dosięgnęli przedmieścia naszego; d. 10, o gtey z rana Napoleon główną kwaterę w pałacu cesarskim Schenbrunn założył; a woyska iego osadziły z rana całe przedmieście Maryi pomocney. Same miasto jest oddzielone od przedmieściow przestrzenią na 600 kroków szeroką, i wałem obwiedzione, w okręgu swoim całą milę mające; przedmieścia rozłożystsze i piękniejsze na 4 mile mają obwodu. Imperator opanowawszy przedmieścia pod ogniem samego miasta, do którego wszakże strzelać zakazał, posłał 2 officerow wzywając do poddania się; lecz oni przytrzymanemi zostali i żadney odpowiedzi niadano. Nayniższe klasy pospólstwa zapalone, przez agentow AX. Maxymiliana, zmusiły obywatelow do obrony, azatym uczyniono wycieczkę w nocy z d. 10 na 11, lecz z klęską odparci zostali austriacy. Jeszcze Napoleon oszczędzał miasto dając czas rozważce; posłał brygadę letkiej jazdy pod G. Colbert na drogę prezburską dla zaięcia wyspy Prater; co skutecznionym zostało między 9tą i 10tą

wieczorem d. 11. AX. Maxymilian lękając się zamknięcia zupełnego uciekł nocą. Gdy jednak obywatele miasta niechcieli się podawać, osądził Imperator, iż nie potrzebnie dalej przewlekałby dzieło wojenne, azatym rozkazał w nocy z d. 11 na 12 wrzucić kilka bomb i wieńcow do miasta: wraz ogień zaiął się koło bramy młynarzow i 40 domow spłonęło; miasto słabo z dział odpowiadało do godziny 6 z rana d. 12; wtenczas wysłało deputacyą do Imperatora; na iey czele naydował się X. Lichtensteyn, i arcy-biskup wiedeński: Napoleon przyjął grzecznie deputacyą i pożegnał zapewniając, że przysze officera z warunkami względem poddania miasta. O południu generał austriacki Devaux; pólkownik rady wojenney, i officer sztabu milicyi wiedeńskiej przybyli do główney kwatery Imperatora z kluczami od miasta i z propozycyą zawarcia kapitulacyi; lecz Napoleon odrzucił wszystkie warunki i kazał ażeby miasto zdało się na wolą zwycięzcy; trzeba więc było słuchać, azatym poddała się stolica i część załogi poszła w niewolą; a druga uysć potrafiła przez Leopolsztad na drugą stronę Dunaju.

D. 15 armia francuzka weszła do Wiednia samego; a Mar: Massena ze swoim korpusem natychmiast pociągnął do Prezburga. Imperator uczynił odezwę do mieszkańców rozkazując każdemu powrócić do swojej pracy, i żyć spokojnie niewdając się bynajmniej w polityczne opinie; zalecił otworzyć sklepy i rynki oraz wszystko odprawować w cichości zupełney. Słychać że Imperator przeniesie tu główną kwaterę i ścigać będzie szczątki woysk austriackich z pod Rohr, Tann, Ebensberg, i Eckmil uszłych. Cesarz udał się do Bruna Cesarzowa do Ofen: agenta francuzkiego Dandun do Pest uprowadzono, tamże wszystkich posłów zagranicznych wezwano. AX. Karol z woyskiem swoim z Bawaryi uratowanym podnosi nadzieie austriakow, cóżkolwiek bądź, wszyscy przewidują, iż gdy zawieszenie broni nastąpiło, musi być iedna krwawa rozprawa, któraby postawiła rzeczy na ostatecznym stopniu: woyska wzajemne nie są od siebie odległe; ieden Dunaj one przedziela; austriacy na lewym, francuzi na prawym brzegu znajdują się. AX. Jan przybył już miał do Clagonfurth. Królowie bawarski, wirtemberski, saski i dalsi sprzymierzeńcy obchodzili uroczyste wzięcie Wiednia; dzwony i działa ogłosiły mieszkańcom zdobycie tej stolicy. Konsulowie francuzcy w Królewcu i innych miastach oświecili domy swoje po odebraney urzędowej wiadomości o wzięciu Wiednia.

Tak więc całe zmieszany został plan au-

stryakow kampanii, która nie miała mniejszego celu, tylko ten, ażeby armia szrodkowa przedarła się do Lech a potym wzmocniona tyrolczykami opanowała szwabią i renowi zagroziła; armia czeska prawego skrzydła miała pójść wzdłuż Menu przez Frankonią aż do Moguncyi; armia włoska na lewym skrzydle miała postąpić aż do Medyolanu. Obywatele kraio w podbitych mieli być do służby wezwani i do regimentow austriackich wcieleni. Wcześniej wysłano przebranych officerow dla przygotowania w całych Niemczech buntu, oni też mieli stanąć na czele insurgentow. Tyrol, Frankonia i dawniejsza Hassya miały być pierwszym teatrem scen rewolucyjnych; rachowano nawięcej na przywiązaniu tyrolczykow do ich dawnego monarchy, na nieukontowaniu szlachty bezposredniej frankońskiej, i na agentach dawnego elektora heskiego, nakoniec na przesądach księży, mnichow, i mniszek nawet. Elektor heski miał przedrzeć się ze swoim korpusem ochotnikow aż do Cassel; a zatym hanoweranie powstać mieli; wojsko cudzoziemskie morzem dla ich pomocy przybyłoby natenczas. Jeżeliby ludy niesłuchały przemow austriackich, miały być traktowane ze wszelką srogością, a młodzież miała być wybierana gwałtem do woyska. Kommissarze idący za armią austriacką mieli urządzać ten nowy porządek rzeczy. Hrabia Fryderyk Stadion był mianowany generalnym kommissarzem rewolucyi, iako pierwszy sprawca tej wojny nadzwyczajnej; hrabia Zychy byłznaczony na ministerium kraio w podbitych. Upadły wszystkie projekta zburzone między Jzer i Dunaiem; niepomogli nic ani Dornberg półkownik gwardyi westfalskiej, który roztrzelany, ani Schill z prusakami, teraz podobno już na okrętach angielskich będący, ani Chasteler z tyrolczykami, którzy już do swoich gór są odparci, ani odgłos fałszywy o wylądowaniu anglikow w Bremen.

DREZNO d. 20 maja. Insurgenci tyrolscy byli postąpiłi d. 11 aż do Memingen w liczbie 1500 ludzi, rozbroili tam gwardyą narodową i zabrali kassy królewskie oraz wszystkie zapasy miasta. Tegoż dnia, skład bogaty króla bawarskiego, strzeżony w Konstancyi przez 150 ludzi, został przeniesiony wodą aż do Sernadingen, a ztamtąd wozami uprowadzony do kraio w wirtemberskich do Tutlingen: insurgenci dowiedziawszy się o tym wraz udali się pod komendą szynkarza Riedmuller do Sernadingen i Uberlingen i zabrali magazyny soli; ieden z nich oddział przedarł się przez Stockach aż do Lipstat, gdzie zabrał herby królewskie; inny oddział udał się do Meskirch i zabrał pomieniony drogi skład króla bawarskiego: a zatym tyrolczykowie z bogaceniami tą zdobyczą powrócili przez jezioro konstancyjskie do Brengenz. Lecz przyszedł koniec ich grassowaniu; G. Beaumont ruszywszy z Ulm na czele 1800 piechoty i iazdy wystraszył rokoszanow z Memingen Kempten i Lindau; G. Koseritz oczyszcza okolice Werler Jmenstadt i Fussen. X. Gdański i G. Wrede wkroczyli do Tyrolu z tyłu od Austrii, i pobili rokoszanow pod Loffer, gdzie kilka dział i 2 chorągwie zdobyli oraz przeszło 2 t. wzięli w niewolę: twierdza Kufszteyn uwolnioną została od oblężenia: Mar-

Lefebvre nagłym marszem ciągnie do Inspruck; i nie go w tej drodze zatrzymać niezdolą. G. Wrede osadził wawozy i góry Waindring, S. Jana, i Elman; d. 15. uderzył między skalami na wojsko regularne Chasteler wzmocnione przez rokoszanow, którzy na odgłos dział i dzwonow przybiegli do boju; po krótkiej lecz natarczywej rozprawie zdobył pod Egendorf 5 dział, 8 haubic, wozy amunicyjne, wszystkie bagaże; tudzież wziął w niewolę 1 półkownika, 5 maiorow, 52 officerow; 2 t. żołnierzy 150 iazdy, i 1000 rokoszanow z milicyą. Nieprzyjaciół był ścigany aż do Rattenberg: zamknęło się to buntownicze miasto, zawiesiwszy na bramach orla austriackiego bluszczem uwieńczonego; lecz zaraz bramy wylamane zostały, i opierający się wycięci byli; tu znaleziono działa i haubice austriackie i te co wojsku Króla bawarskiego d. 15 kwietnia wydarto. Strata sprzymierzeńcow bardzo mała: nie długo cały Tyrol uspokojony będzie.

Wiadomości nadeszły z Warszawy nauczając po krótko o całym ciągu wypadkow w tym księstwie. Po bitwie pod Raszynem d. 19 kwietnia między X. Poniatowskim a AX. Ferdynandem nastąpiło zawieszenie broni 5cio dniowe i nawzajem zakładnicy byli wydani; w tym przeciągu wyciągnął X. Józef ze stolicy wojsko artyleryą i bity zebrał mostowe. Mieszkańcy stolicy postanowili wysłać do obozu austriackiego deputacyą; iakoż otrzymawszy na to zezwolenie od X. Józefa, i odebrawszy pasporta od austriakow, udali się deputowani d. 25 do Rakowa głównej kwatery AX. Ferdynanda, od którego odebrali zaręczenie bezpieczeństwa osob własności i kursu pieniędzy. Taż deputacya przyjechała za rogatkami Jerozolimskimi AX. Ferdynanda do miasta wchodzącego, i klucze iemu oddała: AX. Józef nazad one powrócił przydając że one są w dobrej ręce. Stanął w pałacu królewskim, przyjęty przez Stanisława Jabłonowskiego prefekta departamentu warszawskiego, vice-administrators dycezyi, Brońca i innych. D. 24 ustawił był nad Wisłą baterią przeciwko Pradze; X. Józef zapowiedział, iż bombardować będzie miasto jeżeliby zniesioną nie była założona bateria. AX. Ferdynand przyjął uwagi i podpisał konwencyą uręczając, iż strzelać nie będzie do Pragi z miasta, i wzajemnie X. Józef przyrzekł nie bombardować miasta; austriacy wszakże zachowali sobie wolność atakowania tej twierdzy z prawego brzegu Wisły. Potym d. 25 GM. Mohr wysłany z iednym batalionem piechoty i kilku szwadronami huzarow na zamknięcie Pragi z prawego brzegu, przeprowadził się przez Wisłę i wspomnianą twierdzę opasał. Polacy udawszy się z Warszawy po kapitulacyi na brzeg prawy Narwy, przeprowadzili część swojego woyska przeciwko GM. Mohr; ten oddział połączył się z załogą pragską uderzył na austriakow i po zaciętej bitwie odparł aż do karczmy Wygoda zwanej, pod wsią Grochowem najbarziej z zaciętością walczone: austriacy piszą, iż połączywszy się z drugim wojskiem wstrzymali postępujących nieprzyjaciół: polacy donoszą, że GG. Sokolnicki i Sierawski zabili 160 a zabrali 526, G. Kamieński uwięził 100: słowem stracili austriacy w zabitych, rannych i ieńcach 1000 ludzi, a polacy 100.

Rząd tymczasowy ustanowiony został; na którego czele stanął szambelan i konsyliarz cesarski hrabia S. Julien w tytule najwyższego kommissarza, pod nim do wydziału interesów politycznych mianowany był Intendentem Brun; G. Trautenberg kommandantem miasta tymczasowie przeznaczony — AX. Ferdynand przez odzwę wezwał ochotników do formowania batalionu piechoty, obiecując po skończonej wojnie powrócić ojczyźnie, skoroby od wpływu powszechnego nieprzyjaciela uwolnioną była — Obywatele utrzymywali wojsko austriackie ze składki odszacunku domów postanowionej, i z drugiej od arędy kamienic; pierwszą wnosili właściciele domów, po groszu od każdego talara, ile dom był oszacowany; drugą opłacali mieszkańcy arędowni po groszy 6 i 16 od każdego talara, ile ich tylko za arędę umówionych było — Gdy obywatele Warszawy zgromadzali się czasami wżbył wielkiej liczbie, a niektórzy właściciele prowincjonalni, opuściwszy majątki przez austriaków zajęte, udawali się do powiatów wolnych, i tam do uzbrajania się namawiali; AX. Ferdynand wydał dwie odezwy, zakazujące skupienia się warszawianów, i przeto niepozwalające zbioru w Bielanach na zielone świątki; toż wezwał właścicieli ziem do spokojnego zachowania się bez narażenia się na dalsze klęski wojenne — Polacy sami utrzymywali swój szpital w mieście zoffiar przez czułych i ludzkich współ-braci dobrowolnie złożonych; znalazło się z tej składki 14 t. złotych, a wydano 13 t. po bitwie pod Grochowem X. Józef przysłał do AX. Ferdynanda prosząc o lekarstwa dla ranionych swoich; ten sam posłaniec był przyczyną niejakiego rozruchu, bo warszawianie postrzegłszy płynącego przez Wisłę przecisnęli się przez linię od żołnierzy austriackich wyciągniętą — D. 1 maja kamendant Pragi Hornowski cznaimił AX. Ferdynandowi iż tam z dział bić będzie, lecz żeby tego nierozumiano za krok nieprzyjacielski, zapowiedział iako wystrzały oznaczać będą radośne ogłoszenie zwycięstw przez Napoleona nad austriakami d. 20 kwietnia między Ratyźboną a Landshutem odniesionych.

Już wiadome jest zdobycie d. 3 maja przez G. Sokolnickiego szanów przedmostowych pod Górą i zabranie tam 1500 ieńców austriackich i kilku trofeów: wiadome wkroczenie do Gallicyi i opanowanie brzegu prawego Wisły; dodamy tu, co pisali austriacy o zdobyciu wyspy Tokary pod Płockiem; tam przeprawili się pod ogniem dział polskich, iak donoszą, nie doświadczwszy żadnej straty, i wyparowali polaków, których 28 zabrali w niewolę: tudzież kładniemy rapport G. Mohr o atakowaniu Torunia; GM. Mohr, odebrawszy z głównej kwatery Gumbina rozkaz opanowania szanów przedmostowego pod Toruniem barzo mocno ufortyfikowanego, ruszył z wojskiem, i w nocy z d. 14 na 15 tam stanął; batalion regimentu Vukasowich wdarł się, bez wystrzału, z bagnetem do szanów, i wkrótce szturmem one zbobyte zostały. Polacy zostawiwszy dwa 8 funtowe działa, iedną haubicę, wielu ieńców uszli na most a drudzy napędzeni w rzece utonęli; kępa oszańcowana będąca przed miastem na Wiśle i most dzieląca wstrzymała ścigających austriaków;

most zapalony przeszkodził dalszemu przedsięwzięciu przeciwko miastu. Półkownik Brosch pierwszy idący do szturm szanów, ugodzony kartaczem poległ na drodze honoru iako bohater, żalowany od współtowarzyszów iako mężny i pełen znajomości officer. Przeciwnie Polacy donoszą, iż z korzyścią używali w szanach przedmostowych dział i haubic przeciwko cisnącym się austriakom, że widząc wielką liczbę wojska, które bez względu na straty postanowiło wziąć szanę, ustąpili porządnie na most zostawiając na zasłonę straż tylną, która sama cofając się uprowadzić ciężkich dział nie miała sposobności. Po tych wyprawach austriaków na brzegu prawym Wisły, AX. Ferdynand widząc polaków na lewym brzegu panujących w Gallicyi, a nawet na prawy przechodzących, iak donoszą, pociągnął z Xięstwa warszawskiego przez Szląsk do Morawii.

MADRYT d. 6 maja. Król nasz Don Józef Napoleon zagał d. 3 posiedzenia rady stanu, którą ustanowił wyrokiem d. 24 lutego. Radcy wykonali przysięgę wierności dla króla, i monarchii: Józef miał do nich mowę w tej treści „Chciałem mieć przy boku naszym najzaciejsze osoby, ażeby za ich pomocą zgłębił chęci narodu; chciałem użyć osob cnotliwych dla pewniejszego rządzenia sprawami publicznymi, i dla ustanowienia, za ich pomocą, konstytucyi, zaręczającej całemu ludowi wolność osobistą i bezpieczeństwo własności, a przeto wezwałem do tego zgromadzenia obywateli przywiązanych do dobra monarchii, znających potrzeby kraju i mego serca skłonności, zgłębiających naturę wszystkich towarzystw, ażeby ten Senat dobrany z dawnych i terażniejszych ministrów zniósł błędy przeszłe a pokazał Hiszpanii czystą prawdę. Ta monarchia będzie szczęśliwą, kiedy interessa i przywileje szczególne zamilkną przed dobrą ogólną i wolnością osobistą każdego człowieka: narod niezwykczonym zostanie, kiedy Arragonia, Katalonia, Kastylija zrzekną się swoich zatargów, a zmieszają swoje imiona w iednym nazwaniu Hiszpanii. Szczęśliwość narodowa, i niepodległość zewnętrzna może tron hiszpański zalecić, inaczej haniebną byłoby dla mnie rzeczą, gdybym niemógł dopełnić powinności króla i człowieka pocziwego. Te są moje najgorliwsze chęci, i takie będą prace moje: spodziewam się zwyciężyć wszystkie zawady i przeszkody, gdyż nie oprzec się niemoże wytrwaniu. Wy Mości panowie Radcy! macie mnie wspierać i dopomagać w tym szlachetnym zawodzie. „Potym król mianował kommissie z rady stanu do ułatwienia osobnych wydziałów interessów, i do swoich pokoiów oddalił się.

Rada stanu postanowiwszy złożyć podziękowanie królowi, udała się do palacu, gdzie Azanza w imieniu dalszych ministrów tak mówił do Tronu „NP! Niemogliśmy słyszeć bez najmocniejszego wzruszenia twoiej mowy; i przekonaliśmy się o nazyżczliwszych i najlepszych chęciach twoich o honor, sławę, szczęśliwość dobro i przewagę monarchii hiszpańskiej. Członki rady zachęczone twoim NP. przykładem „podwoją gorliwość swoją dla dójścia do tych zbawiennych zamiarów. Niepodległość narodowa i wolność osobista muszą być ugruntowane, a

nadzieje nieprzyjaciół zostaną koniecznie zniszczone „Potym mówili Morla w imieniu członków dawniejszej rady, Joven de Salos w imieniu rady teraźniejszej, o swoim poświęceniu się, o mądrości konstytucyi, o sposobach wyłączenia przesądów i zaślepienia pospólstwa, które gwałtownych używa sposobów, aby uciec od swego dla szczęścia odrodzenia.

D. 5 wydał król wyrok następny. Zważywszy że wielu duchownych i urzędników nieprzytomnych uwodzi pospólstwo fałszywemi nadziejami, postanowiamy ażeby wszyscy powrócili, we dni 20 po ogłoszeniu niniejszego wyroku na swoje miejsca; opóźniający się utracą urzędy swoje, i dobra ich sekwestrowane zostaną. Kommissarze, arcy-biskupi, intendenci kapituły podadzą listę nieprzytomnych plebanów i innych urzędników; a my będziemy mianować innych na ich miejsce. Mnisi którzyby niepowrócili do swoich klasztorów skazani będą na 10 letnie zamknięcie; mnisi z klasztorów zniesionych będą skazani na 4 letnie zamknięcie, jeżeliby niepowrócili do klasztorów im przeznaczonych; przełożeni klasztorów powinni będą podać raport nieprzytomnych. Każdy duchowny, któryby chciał buntować lud przeciwko nam i rządowi naszemu, będzie poymany i przed iuntą kryminalną w stolicy ustanowioną sądzony. Wszystkie klasztory zniesione będą w tym powiecie, w którymby zamordowano iednego nawet żołnierza naszego „Rota przysięgi dla urzędników przepisana jest w tych słowach „Przysięgam wypełniać obowiązki moje podług konstytucyi dla dobra narodu i chwały króla “

Z departamentów francuzkich koło Piryneów położonych rozkazał Napoleon wybrać i uformować batalion strzelców góralów: wszyscy ludzie, zaięci lub nie, konskrypcyą, aż do lat 40 wezwani do dobrowolnego zaciągu w kompanii góralów dla wzmocnienia załogi miasta Bilbao i S. Sebastian; żołd, uzbrojenie, wyprawa, też same będą, iak ostatnie wojny, i iak francuzkie korpusy w hiszpanii są urządzone—Południowa część królestwa jest schronieniem buntowników; miasto Kadix zawsze w ich ręku zostanie; G. Sebastiani ciągnie w tamte strony. Kadix i flotta tam będąca, Lizbona i Anglików korpusy najpierwszemi dziś są przedmiotami ciekawości i interessu monarchii: rozruchy zaś w innych prowincjach nic nieznaczające, łatwo uspokojone być mogą.

BERLIN d. 28 maja. Zbiegły z wojska pruskiego Maior Schill ze swoim regimentem huzarów, przebiegłszy koło brzegów Elby, Saxonii, Westfalii, Hanower zgromadził już do 2. t. ludzi, tak piechoty iako i jazdy, tudzież zdobył dział kilka polowych. D. 21 był w Wismar w kraju meklemburskim i tam 4 huzarów uwięził; miał mowę do obywatelów chcąc ich troskliwość zaspokoić; na załodze zostawił 600 ludzi a sam w drugie udał się miejsca—Anglicy opanowawszy wyspę Bornholm wysadzili wojska swoje, iak słyhać na wyspie Rugen we 4 miejscach, i już mieli całą tę wyspę opanować. Ich poruszenia pokazują że chcą nadto trzymać flotę w Belcie, gdzie już okręty liniowe rzuciły kotwicę niedaleko wyspy

Ramsoe; niedawno pisano iż tam widziano pod Kullen znaczną flotę—Seym szwedzki d. 11 maja zakończył obrady swoje: szczególnym przedmiotem rady było złożenie z tronu króla, i systemat polityczny w teraźniejszym stanie Europy. Gustaw 4 przysłał pismo z zamku Gripsholm własnoręczne, przez które imieniem swoim i swoich potomków zrzekł się swoich praw do tronu; azatym Regent. X. Sudermanii ma włożyć koronę na swoją głowę. Tenże seym miał oświadczyć iż wszelkie związki z Anglią zrywa, azatym postanowił zamknąć porty Szwecyi dla anglików; te wiadomości przyniósł Półkownik szwedzki gońcem wysłany ze Sztokolmu do Niemiec.

AX. Reynery wydał odezwę do ludów monarchii austriackiej. Wyraził on że ostatnie wypadki mniej obchodzą obywatelów, aniżeli troskliwość iżby wielkie przedsięwzięcie chybiło, że cesarz niezmierną przejęty jest radością widząc podobny patryotyzm ludu. Sposoby, pisse, obrony są wielkie liczne i ogromne; wystarczają, one jeżeli tylko gorliwość zaufanie i wytrwanie narodu nieupadnie. Korpus Hillera jest liczny i potężny; rezerwa i milicya powiększą siłę. Generalissimus uprowadził armią w porządku przyzwoitym z bitew, w których nieprzyjaciół równie co i my stracił, potrafi on z talentami swemi zniszczyć zamiary przeciwne. Morawska milicya nadciąga. Insurrekcyja węgierska spieszy na obronę monarchii. AX. Jan z armią włoską odniósł znakomite korzyści i może podług okoliczności albo daley postępować albo nieść posiłek drugim korpusom. Szlachetny zapal tyrolczyków zapewnia własność tej prowincyi cesarzowi, upewnia wszelką komunikacyą szrodkową: ich usiłowania obiecują wielkie skutki. F. M. L. Chasteler w takiej jest pozycyi, iak AX. Karol; grozi on z tyłu nieprzyjacielowi; słowem czynności tyrolskie wiele spodziewać się każą. AX. Ferdynand dopełnił swego pierwszego przeznaczenia. Położenie kraju niezastłoniętego żadnemi twierdzami naraziło na najazd, który był przewidziany; lecz nie upadnie sprawa przez to zaięcie kraju, jeżeli obywatele nieodmienne w pierwotnym zapale zostaną. Cesarz uprowadzić kazał ze stolicy wszystko to, coby służyć mogło jego potrzebom; azatym nie można wnosić klęski nadzwyczajnej z utraty Wiednia.

Mówią, iż w czasie dobywania miasta Wiednia, ieden huzar francuzki wpadł przez bramę do szrodka, i potrafił przecisnąć się przez tłók ludu aż na rynek; biegnąc wołał ażeby się poddawali, oskoczony przez huzarów austriackich i przez tłumy ludu, wezwany od nich do poddania się, ieszcze groźnie napominał obleżonych do złożenia broni, azatym gdy niechciał usłuchać głosu wiedeńczyków, zrąbany został: wiadome potym nastąpiło poddanie miasta francuzom i ich weyście d. 13—Z Włoch przychozące wiadomości donoszą: iż francuzi przeprawili się przez Piawę i że zdobyć mieli dział 16 z tylnej straży cofających się austriaków. Zapewniają że AX. Jan nowe ułożył plany z Tyrolczykami atakowania francuzów, i dla tego z większą siłą ustępuje przed słabszymi francuzami.